

El perquè del mal gust de l'aigua de Barcelona

Al seu article del dominical del 9 de setembre, Isabel Coixet es pregunta perquè els ciutadans hem claudicat de beure aigua de les aixetes, mentre ens veiem abocats a tragar, pagar i beure aigua envasada. Cal precisar que aquesta situació es dona en particular a Barcelona i comarques veïnes que, en part o totalment, s'abasteixen d'aigua captada al Llobregat o als seus aqüífers associats. I ara vénen les respostes a les preguntes de la Isabel.

Tothom qui hagi visitat la comarca de Bages, a la conca mitjana del Llobregat, haurà vist les muntanyes de residus salins o runams de la mineria de potassa. Les seves mides les fan també visitables per mitjà de Google Earth. Cada dia s'aboquen uns milers de tones més de residus salins als runams de Sallent i de Súria. El conjunt dels runams deu sumar uns 80 milions de tones de residus, mantinguts sense impermeabilització prèvia del terreny, ni recollida efectiva de la salmorra lixiviada. També cada dia, l'aigua dissol i arrossega alguns centenars de tones de sal procedent dels runams que, a través de la xarxa fluvial i sobretot de la circulació subterrània, s'incorporen al Llobregat a Sallent i al seu afluent el Cardener a Súria. Avall d'aquests punts, l'aigua ja és massa salada per destinar-la a la població. Els tractaments convencionals de potabilització no treuen la sal, ni tampoc el gust entre amarg i picant del potassi. Només s'aconsegueix fer aquesta aigua passable al diluir-la amb aigua realment dolça transvasada del riu Ter.

Les muntanyes de residus salins del Bages i la seva afectació a l'aigua és, sens dubte, el despropòsit més gran a Catalunya en matèria de gestió de residus i també de gestió de l'aigua; un desastre ambiental sense precedents a Europa. Si es mantingués l'estat actual de coses -és a dir el funcionament d'un col·lector de salmorres ja envellit, prou d'abocaments, ...- les conseqüències negatives per a Catalunya durarien aproximadament els propers 2000 anys. Hi ha un responsable clar: Iberpotash, l'empresa minera causant dels runams salins. Però també hi ha un còmplice imprescindible: el govern català que, en els seus 25 anys de poca volada, mai s'ha enfrontat a la mineria per fer-li complir les lleis ambientals més bàsiques. El fiscal de medi ambient del TSJC va sol·licitar, el desembre del 2003, la mesura cautelar d'aturar els abocaments de residus als runams. Però ni l'empresa, ni el govern català, ni el jutge li han fet cas.

Pel que fa a la salubritat, en efecte les aigües amb excés de clorur no són indicades pels nadons -d'aquí la recomanació dels pediatres de no utilitzar-la en biberons-, ni per aquells qui tinguin pressió arterial alta o pateixin segons quins problemes de ronyó. Tampoc l'aigua amb massa clorur té bon gust ni fa passar la set. A més, l'excés de clorur és un factor que incrementa el risc que es formin els compostos anomenats tri-halometans, com és el cloroform, tots ells cancerígens i estadísticament relacionats amb el càncer de bufeta, durant el procés de desinfecció de l'aigua a les plantes potabilitzadores.

Qui no pugui esperar a un reportatge de dominical sobre l'afectació a l'aigua de la conca del Llobregat causada pels residus de sal de la mineria de potassa del Bages, pot consultar www.lasequia.org/montsalat.

La gegantina muntanya de residus salins del Cogulló de Sallent reb anualment uns quants milions de tones de sal més. Les aigües salinitzades de la zona, després de malmetre torrents, fonts i pous, arriben al Llobregat.